

Свејлана Поровић-Михајловић

ПЛАВИ КОВЕРАТ

Са непуним даном закашњења – односно, прецизније, петнаест сати и четрдесет три минута након што је дежурни лекар хитне помоћи, приметно постиђен што се онако, дивљачки, продрао на болничара и возача санитета када су упали у ординацију, констатовао да су га с разлогом извукли из загрљаја ватрене сестра-Велинке, чије су бутине, беље и мекше од пречанских перина, у тренутку прекидања поодмаклог чина већ прилично угрожавале издржљивост металне пречаге на столу за реанимацију – на адресу вишеструко рецидивног самоубице, коме је, ето, најзад, бар нешто пошло за руком, стигло је једно писмо.

Био је то наизглед сасвим обичан службени коверат, дванаест запета три, пута шеснаест запета шест сантиметара, од танушне, порозне хартије бледоплаве боје, мада тај ефекат упадљиве безличности ипак не би био тако успешно постигнут да се и сива није штедро умешала у плаву нијансу, уколико је коме наспело, баш сада, да закера око ситнице као што је разлика у валерима. За причу, такође, није најважније, али кад преша заскочи, притераном човеку и те како јесте: ако се хартија тек овлаш навлажи, такав коверат се може згодно употребити и у хигијенске сврхе. Небројени докази ове тврдње умрљани смеђкастим рељефним заостацима, налазе се одбачени по ћошковима станичних WC-а, мрачних хаустора, у густом шипражју поред пута, и

још којекуда неочекивано, па ко не верује, на вољу му да тражи и проверава, само нека претходно добро зачепи нос и обрати пажњу где стаје.

Међутим, коверат о коме је реч није неславно завршио уз уздахе олакшања међу нечијим озеблим гузовима, попут његове малерозне сабраће. Административно уштогљен и чист, наредна два сата након приспећа, мирно је лежао у прабини претинца број осамнаест, све док га, драмом претходне ноћи још увек испамећена Грозда, станодавка почившег Милована Потежице, враћајући се из полицијске станице после званичног исказа, није пронашла у свом сандучету: други ред, средина, презиме Боснић. Угледавши га, скамликнула је једно дугоулазно, пиштеће *Ишју!* да је од тих вибрација претрнуо и гит око скакала на улазу у зграду, баш као да јој је тог момента неко стао штикллом преко курјег ока на малићу левог стопала.

Плаве коверте нико не воли.

Пардон, изузев *оних* лекара који се на свој примерак педантно урамљене Хипократове заклетве, залуд истакнуте на видном месту њихове ординације, осврћу тек као на лањски снег. Премда су се, ваља признати, у последње време, и неки међу њима покондирили и избезобразили па би радије да им пацијенти, или њихова брижна родбина, у џеп муну беле, луксузне коверте. Мисле, ваљда, да су плаве постале просте, – измоделе, шта ли? – не иде да се у њих ставља монета уједињене Европе, па још у крупним банкнотама. Државни чиновници средњег и вишег ранга (за оне ниже, искуство показује да је довољан обилан ручак и виски приде) навадили су се, кудикамо раније од наречених *лекара*, да њихово разумевање специфичности појединих прилика и околности буде узвраћено блештавобелим „дипломат” омотницама, чија дебљина непосредно кореспондира како са квалитетом тако и са квантитетом оствареног разумевања. Осталим обичним смртницама, који, све и када би хтели, од својих радних места не могу да направе уносну ренту, јер се тамо ништа не дели, не одлучује и не решава, приспели плави коверат не слуги, пак, ништа добро. Њиме судија за прекршаје поуздано неће позвати примаоца на неко славље, нити војни одсек у плавој коверти шаље регруту најлепше жеље за добро здравље у наступајућој години.

Никад, never, jamais!

Посредством плаве службене коверте убогом обичнику, по правилу, стиже нешто непријатно и претеће: опомена за неплаћен рачун праћен позамашном затезном каматом и судским трошковима, уз наговештај пленидбе уколико се дуг, у наведеном року, не намири у целини; извештај да надлежна инстанца са жаљењем, мада често и без те напомене, констатује да тренутно не може изаћи у сусрет молбеном

предмету, уз обавезно навођење деловодног броја тог предмета; решење чије извршење не одлаже жалба, понуђена након образложења као јалови правни лек; онима без сталног запослења, обавештење да је неко други, и овог пута, примљен на конкурс за радно место одговарајуће њиховој суфицитарној струци; а самоуправном традицијом уљуљканим власницима радних књижица, који се још нису снашли у колоплету нових транзиционих обичаја, мање или више еуфемистички сročена информација да су управо остали без посла.

Па, ко би се, онда, нормалан, молићу лепо, радовао поднесцима искуцаним на пелиру накнадно пречетвореног А4 формата у туберкулозно плавим ковертама? И што би станодавка Грозда била изузетак у општој нетрпељивости према угаслоплавим злослутницима? За толико је, чак и она, остала нормална.

Дакле, иако не вози ауто, нити је икад покушавала, и, извесно, није мушко (шта год јој, због њене маљавости и габарита, иза леђа сасипале злобнице са другог спрата), те, следствено, није ни потенцијални војни обвезник; иако плаћа рачуне најкасније до петог у месецу, или како је већ на њима назначено, упркос највећим редовима у пошти, не би ли остварила зајемчен попуст и опрост трошкова као ревносни платиша; иако од државних институција ништа није скорије тражила, а још мање очекивала да за њу било шта саме учине; иако се никада није запошљавала, па ни сада, у шездесет и првој, нема намеру да почиње с том авантуром – Грозда се прилично лецнула када јој се кроз метални разрез поштанског сандучета учинило да види мургасту ивицу плавог коверта. Чим је откључала сандуче и схватила да су јој се сумње обистиниле, па још кад је на омоту прочитала покојничково име тик испод свог презимена, из грла јој је, као прангијом одапето, излетело оно колоратурно *Ииију!* при чему је њен систолни притисак полетео таквом бесомучном брзином у сусрет дијастолном да је јадница помислила како ће јој се глава моментално распрснути у парампарчад ту, напред мусавог хаустора. Дограбивши плави коверат као да прстима хвата жеравицу, и поред непобитне чињенице да јој је телесна маса појела и осамдесет седми поделак на, супротно њеним тврдњама, сасвим исправној скали кућне ваге, попут млађахне, хитре козе, брзо се успентрала у свој стан, што је, све заједно, за разлику од многих ранијих пренемагања и лажних узбуна, сада заиста изазвало благо прединфарктно стање.

На срећу (гле апсурда!), њен муж је већ годинама био срчани болесник искусан када је реч о сличним симптомима, тако да се мајушна таблета нитроглицерина из његових обилних залиха убрзо нашла под Гроздиним одебљалим језиком. Уз први знак побољшања, будући узорна и будна грађанка, која је са државним органима одувек савесно сарађивала, пре него што је отишла да прилегне, привијајући сирћет-

ну крпу на чело, Грозда је ипак смогла снаге да окрене број мобилног телефона – „Шта кошта, нек кошта!”, рекла је мужу – оног истог инспектора пред којим је потписала своју изјаву. Инспектор Кукић имао је силне муке да разабере шта узбуђена жена жели да му каже, те када се коначно пробио кроз лавиринт њених усплахирених речи, обећао је да ће одмах послати патролу да преузме ту депешу.

И тако је, првог дана истраге на случају суицида Милована Потезице, конкретни сивкастоплави коверат у осамнаест и девет заведен у протокол полицијске станице, надлежне и за месну заједницу „Славујев поток”.

Полеђина плавог коверта била је празна, без икаквог трага о попиљаоцу, али додатно залепљена селотејпом у два слоја по ободу капне, због чега се инспектор Кукић двоумио није ли ипак боље да га комисијски отвори. Његовој одлуци пресудно је допринео податак да је на предњој страни, у горњем левом углу плавог коверта, био утиснут лого једне државне установе; то ће га коначно одредити да коверат отвори у присуству командира станице лично, као најкредибилнијег сведока. Уместо марке, на плавој коверти била је одштампана назнака да је поштарина плаћена код поште број 11060. (На основу тог детаља, радознали доколичари жељни сензација могли би, у интересу ове приче и очувања начетих живаца своје околине, да се позабаве решавањем ребуса која би то установа могла бити, ако већ немају паметнијег посла.) Име и презиме адресата, улица, кућни број и град, били су исписани уредним ћириличним рукописом, округлим словима видно нахереним удесно. Касније ће се испоставити да је адресант, уједно и аутор садржаја плаве коверте, Љупка Симић, рођена Краљ, која је била веома кооперативна и спремна да, мада са устезањем и nelaгодом, подробно одговори на сва постављена питања. Пре него што је пристигла у станицу након љубазне али и распознатљиво заповедно интониране молбе ажурног инспектора Кукића, забринута због загонетне формулације нетом завршеног разговора са њим, Љупка Симић, рођена Краљ, грозничаво је размишљала у таксију којим би то поводом баш она могла да буде тако хитно потребна полицији. За то време, инспектор је помно ишчитавао писмо из плаве коверте, упућено злосрећном Миловану Потезици два дана раније.

Љубав је као ѿлес. Неважно је колико су иґрачи ѿјединачно вешији ако она иґра самбу а он ѿанґо, док музика свира валс. Тајна усјеишности је у складу. Волеји, значи ѿраґаји за ѿим складом. Волеји, значи не мислији прво на себе.

Када у додир и ѿоґлед смесји све шјио умети, ѿа ѿомисли да ни ѿо није довољно, да може више и боље, да мора више и боље, кад ѿе ѿај неко, пречи од свеґа, ѿонука да унапред смисли шјиа ће њеґа

*усрећити, када ти је важан његов осмех да би и сам имао разлога за свој – ипак онда су враћа праве љубави одикринућа. Иза њих није бо-
гомдани рај. Љубав се не подразумева. Она се заслужује. Сваки дан је
нова борба да се љубав одржи. Сваки дан је нова игра. Још један мену-
еи, салса или тивиси. Није нужно да будеш најбољи играч на светиу да
би осетио праву мелодију и ритам.*

Хајде да играмо за тим дверима. Ко зна, можда их и нађемо.

*Ако се деси да, после свега, установимо да нам не иде, бар смо по-
кушали да играмо. Нисмо само гледали у позорицу са неуиаженом
жељом да на њу сидујемо. Живоћа глаган човек, изједа друге и када се
засији.*

*Ја сам спремна. Обула сам плесне сандале, и још се добро сећам
валиера.*

Љупка

Да није Љупка Симић, рођена Краљ остала без мужа, свог несу-
ђеног ментора на никад одбрањеном дипломском раду, што ће је оста-
вити само са завршеном гимназијом у рубрици „школска спрема”, али,
ипак, довести до места шефа набавне службе у једној државној уста-
нови; да није била безнадежно романтична, па, стога, лако подложна
слаткоречивој обмани иоле присталих комерцијалиста, који су по
установама нудили канцеларијски материјал и опрему; да није, сасвим
погрешно, видела у једном од њих, Миловану Потежици, оно што он
никада неће бити; да није одустала од првобитне намере да му се јави
телефоном, зато што је мислила да би то било и сувише наметљиво,
„без тајне”, како је рекла својој најбољој пријатељици; да није пет пу-
та узастопце састављала концепт писма, који ће, због прековременог
рада у пописној комисији, успети тек трећи дан да натенане препише
„у чисто” својим китњастим рукописом; да није то писмо, штедећи вре-
ме, одаслала службеном поштом, у плавој коверти, несвесна тога да ће
курир заказати; да није курир прећутао да је одоцнио са експедицијом
службене поште, јер се занео освајањем лепушкасте кафе-куварице,
студенткиње Више текстилне школе, новозапослене у тој државној
установи преко Омладинске задруге; да није Милован Потежица, ко-
мерцијалиста на норму, био „један обичан патетични никоговић” (ре-
чи његове прве жене), „који срамотно манипулише осећањима других
кад год му се за то укаже прилика” (речи његове друге жене), „па чак
и када се ради о његовој деци” (речи његове треће жене), што је про-
узроковало да се, у зрелим годинама, наново потуца по подстанарским
собама као у доба неуспешних студија; да није, успаничен кризом сред-
њих година, тај баштеник три проћердана брака и четири неуредно ис-
плаћиване алиментације, покушавао да уновчи последње трзаје зами-
рућег шарма удварањем уселивим, усамљеним женама, не би ли се

код које срећно удомио; да није, већ неколико пута, кокетирао са чином самоубиства, уцењујући бивше жене наводном решеношћу, па више ни деца нису веровала у његове претње; да није Гроза, цео боговетни дан, пујдала као осица свога болесног мужа да од њиховог подстанара опет затражи заосталу кирију и половину износа са последњег рачуна за телефон, упркос сазнању да је тих дана Милован добио отказ; да није претходне ноћи био пун месец, што се иначе веома неповољно одражава на здравствено стање метеоропата; да није дежурном лекару хитне помоћи, изазван суновратом од деколтеа на потесној униформи сестре-Велинке, нагло скочио ниво тестостерона у организму на вредност бар три пута већу од подношљиве; да није сестра-Велинка, те критичне ноћи пуног месеца, коначно решила да се освети мужу због ружичастих, неотпакованих свилених килоа, број 38, марке *Cristian Dior*, које очигледно нису купљене за њу јер их је и пронашла добро сакривене у његовом пртљагу када се вратио са службеног пута из Фиренце; да није санитетско возило већ давно било зрело за отпис, те је упалило тек из трећег пута и то после бесомучног ударања по анласеру, за шта је возач, на саблазан дежурног лекара, искористио металне дршке његовог робусног руског стетоскопа; да није био фебруар, па је снег још једном непријатно изненадио одговорне у служби за одржавање градских саобраћајница...

Да је Љупка Симић, рођена Краљ, послушала своју најбољу пријатељицу и сачекала са удајом, јер трудноћа се десила тек пошто је Љупка већ одабрала згодног доцента за будућег мужа; да је, тако прерано обудовела, касније чешће залазила међ свет, уместо што стално изнова преживљава мелодрамски усуд хероина из литературе самујући у двособном стану са централним грејањем, уписаним у земљишне књиге на њено име, што је Милован Потезица већ био проверио; да је Милован Потезица, којим чудом, могао да буде човек из њених снови, а не оно што је био: „преиспољна магарчина и лабилни хипохондар” (акламаторна тврдња све три бивше госпође Потезица), који је, на крају, и призвао депресију, само што се на то нико више није обазирао; да је боље проучио кутију са лековима и видео да су ови које је последње купио два пута веће милиграмаже по дражеји него они претходни за које је тачно знао колико пилула може да попије без стварне опасности; да је успео да суспрегне своју повремено пргаву нарав, што би сигурно утицало на прекјучерашњу непоколебљиву одлуку његовог послодавца да Милованове испаде не може више толерисати иако су били род; да је причљиви двојник на телефонској линији станодавке Грозде раније ослободио везу, пре жучне свађе са њеним мужем, пошто уобичајено звекетање ножем за хлеб о радијаторске цеви није уродило плодом; да је дежурни лекар хитне помоћи, обеућен лучењем мајушне жлезде, сишао са раскошне бисте сестра-Велинке при првом

позиву са диспечерског пулта, а не тек када су се његови болничар и возач растрчали да га нађу; да је сестра-Велинка, бар тада кад је чула да они дозивају дежурног лекара кроз ходник, могла да се одрекне навике да сексуални акт у коме учествује подразумева обавезно и њен оргазам; да су у хитној помоћи имали и трећи исправни преносни ЕКГ апарат, па да нису морали да пресрећу другу екипу на терену; да је лекарка на пријему позива службе 94 имала свој индиго папир, што би уштедело време потребно да „у дупло” испише налог за кућну посету; да је на Аутокоманди била мања гужва и да су се возачи савесније обазирали на ротационо светло санитета...

Или, бар да је плави коверат стигао на време...

Али све оно „да није...”, у ноћи пуног месеца, било јесте. И све оно „да је...”, било није.